

*Jest taki zwyczaj już od stuleci,
że ludziom dorosłym życzy się zwykle
pociechy z dzieci.*

*— Pociechy z córki! Pociechy z syna! —
życzymy tacie przy imieninach.*

Mama dostaje piękne laurki:

— Pociechy z syna! Pociechy z córki!

*Dziadkom się życzy pociechy z wnucząt,
nauczycielom — z tych, których uczą.*

Jak Polska długa, hasło w kraj leci:

— Pociechy z dzieci! Pociechy z dzieci!

Trafia to hasło pod wszystkie strzechy.

*A dzieciom, to nikt nigdy nie życzy
z dorosłych pociechy...*

Przysłowia o dzieciach

DZIECI SOBIE MÓWIĄ...

— Synku, przed godziną w szafce były dwa ciastka,
teraz jest tylko jedno. Co się stało?

— To nie moja wina. Było ciemno i nie zauważyłem
tego drugiego.

— Mamo, jak będę duży, to ożenię się z Kasią.

— Synku, ale na ślub muszą zgodzić się dwie osoby!

— Fajnie... To ożenię się jeszcze z Anią.

*Po dzieciach poznajemy, że się starzejemy
Dzieci mają płacz i śmiech w jednej torebce*

*Małe dzieci — mały kłopot, duże
dzieci — duży kłopot*

Dziatki podrosły, chatkę rozniosły

Dzieci rosną dla świata, nie dla rodziców

Dzieci i długi rosną jak grzyby po deszczu

Dzieci najlepsze, gdy śpią

Kto ma dziatki, ma i wydatki

Nie wszystkim dzieciom świeci słońce...

Dziecko powinno być wzrastać. Ale czy zawsze otoczone dobrem, miłością, tak jest? prawdą i w tym powinno

- Na terytoriach Wybrzeża Kości Słoniowej i Demokratycznej Republiki Konga albo nie ma obowiązku uczęszczania do szkół, albo dostęp do nich jest bardzo utrudniony. Około 30 % dzieci nie będzie uczęszczać do szkół, ponieważ brakuje pieniędzy na ich wybudowanie, utrzymanie i nie ma kadry pedagogicznej.

- W czasie obchodów świątecznych w Chinach

kilkaset dzieci w wieku od 6 do 17 lat zostaje, w ramach zajęć szkolnych, zabranych na publiczny wiec, aby obserwować egzekucje. Dzieci słyszą odczytane publicznie szczegóły zbrodni przestępców, a następnie są świadkami wykonania kary śmierci.

- W Chinach istnieją także obozy pracy dla nieletnich, w których pracujący (często w bardzo trudnych warunkach) otrzymują niskie wynagrodzenie lub nie otrzymują go wcale. Trafia do nich wielu nieletnich skazanych za drobną przestępczość.

- W Kenii stosowane są dotkliwe kary cielesne. Często ich skutkiem są zranienia, złamania, wybite zęby

oraz w skrajnych przypadkach nawet śmierć uczniów. Takie kary dzieci otrzymują np. za: spóźnianie się, rozmowy na lekcji, noszenie brudnego mundurka czy też nieprzygotowanie.

- W Angoli i Sierra Leone nawet dziewczynki poniżej 15. roku życia muszą odbywać służbę wojskową.

- W Brazylii istnieją specjalne oddziały policyjne zwane szwadronami śmierci, które zajmują się oczyszczaniem ulic slumsów z małoletnich żebraków oraz przestępców. Polega to na łapaniu dzieci i przeprowadzeniu błyskawicznego sądu, który kończy się natychmiastowym wyrokiem — przeważnie karą śmierci.

Dzieci też mają swoje prawa i obowiązki!

Deklaracja Praw Dziecka została uchwalona przez ONZ 20 listopada 1959 r. Mówi ona, że dzieci, stanowiące jedną z najsłabszych grup społecznych, podlegające z natury decyzjom dorosłych i narażone na najpoważniejsze niebezpieczeństwa, muszą być chronione w szczególności sposobem.

Niech się wreszcie każdy dowie i rozpowie w świecie całym, że dziecko to także człowiek, tyle, że jeszcze mały. Dlatego ludzie uczeni, którym za to należą się brawa, chcąc wielu dzieci los odmienić, stworzyli dla nas mądre prawa. Więc je, na co dzień i od święta, spróbujmy dobrze zapamiętać:

1. Prawo do szacunku
2. Prawo do niepowodzeń i łez
3. Prawo do upadków
4. Prawo do własności
5. Prawo do tajemnicy
6. Prawo do radości
7. Prawo do wypowiedzania swoich myśli i uczuć
8. Prawo do życia, opieki, ochrony
9. Prawo przynależność do grupy, przebywania z rówieśnikami
10. Prawo do nauki, racjonalnego spędzania czasu, miłości rodziców, współdecydowania, prawdy itp. Musimy jednak pamiętać, że korzystając z praw nie można ograniczać praw innych — na-

szych kolegów, koleżanek i dorosłych. Każdy człowiek, dziecko czy dorosły ma prawo do godnego życia w pokoju, miłości i poczuciu bezpieczeństwa. Oprócz praw dzieci mają również obowiązki, o czym wiedzą doskonale!

Dziecka, który stoi na ich straży. Kieruje się dobrem dziecka oraz bierze pod uwagę, że naturalnym środowiskiem jego rozwoju jest rodzina. Katalog problemów zgłaszanych do Rzecznika jest bardzo szeroki. Wiele rozpatrywanych przez niego spraw wskazuje na luki w istniejącym prawie.

Do Rzecznika zgłaszają się głównie rodzice, opiekunowie i krewni pokrzywdzonych. Pamiętajmy jednak, że my również możemy zareagować, gdy tylko jesteśmy świadkami łamania praw dziecka.

A jeżeli masz dziecko, najszczę-

PRZYKŁADOWE OBOWIĄZKI DZIECKA

1. Szacunek dla swoich rodziców oraz innych osób
2. Poszanowanie środowiska przyrodniczego i wszystkiego, co z tym związane
3. Poszanowanie pracy swojej i innych
4. Pomaganie młodszym i słabszym kolegom
5. Sprzątanie po sobie.

Przykłady łamania praw dziecka można zgłaszać do Rzecznika Praw

*śliwszy z ludzi,
Które jest jako ptaszek i motyl,
i kwiat — Spójrz w oczy twego
dziecka...*

*W sercu ci się zbudzi
Radość, której nie zaćmi
najsmutniejszy świat...
Jest podłość i jest rozpacz, i troska,
i żal... Są złe siły dokoła i jest
moc zdradziecka, Co wędnąć
każe kwiatom, ptaki pędzi w dal...
Moc tę zwycięża jedno tylko:
uśmiech dziecka...*

Wyteż wzrok i znajdź pięć różnic

WARTO POCZYTAĆ!

Sprężynek na tropie tajemnic

Pierwsza z cyklu książek o Sprężynku — ludziku maskotce samodzielnie wykonanym przez Antosia ze starej sprężyny zegara. Sprężynek służył do zabawy, gdy Antoś chorował na ospę, a potem stał się jego nieodłącznym, bardzo mądrym przyjacielem. Jak przystało na ludzika powstałego z recyklingu, Sprężynek wiele mówi o ochronie środowiska. Zabawna historia o walorach edukacyjnych przeplatana wspaniałymi, dowcipnymi i mądrymi wierszami.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEWIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

